MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Paras kuluttajansuoja on opetella kääntymään kannoillaan.
VESA KÄRKKÄINEN SAVON SANOMISSA

Stubb maalaamassa itseään nurkkaan

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) järjesti keskiviikkona Vanhalla Ylioppilastalolla ensimmäisen eduskuntavaaleihin liittyvän vaalipaneelin.

Mukaan oli kutsuttu neljän suurimman puolueen puheenjohtajat eli kokoomuksen Alexander Stubb, keskustan Juha Sipilä, perussuomalaisten Timo Soini ja sosiaalidemokraattien Antti Rinne.

Puoluejohtajilla oli samankaltainen näkemys Suomen nykyisestä tilanteesta. Yksimielisyys löytyi myös siitä, että tulevallakin vaalikaudella joudutaan julkista taloutta sopeuttamaan kipeästi.

Stubbin, Sipilän ja Rinteen mielestä säästökohteita etsittäessä mikään asia ei ole suljettu pois. Soini jättäisi kuitenkin alle tuhat euroa ansaitsevat leikkauslistojen ulkopuolelle.

Epäselväksi vielä jäi, miten ja mistä pitäisi säästää. Kokoomuksen puheenjohtaja, pääministeri Alexander Stubb muistutti kuitenkin, ettei saa toistaa samoja virheitä kuin edellisissä hallitusneuvotteluissa. Silloin luotettiin liikaa siihen, että talouskasvu hoitaa enimmät ongelmat.

Puoluejohtajat olivat varovaisia vaalilupausten kanssa. Stubb kuitenkin lupasi, ettei veroja enää koroteta. Hänen mielestään nykyinen leikkausten ja veronkorotusten jakaminen tasan ei enää onnistu. Julkisen talouden sopeuttamista pitää jatkaa leikkaamalla menoja. Veronkorotusten sijaan tuloverotusta pitää keventää kaikissa tuloluokissa.

Stubbin mukaan hallituskauden tavoitteeksi pitäisi ottaa yleisen veroasteen laskeminen nykyistä 44 prosentista 40 prosenttiin.

Stubb jäi yksin veroalennuslupauksensa kanssa. Sipilä, Soini ja Rinne (sd.) olivat verokevennyslupauksissaan huomattavasti varovaisempia.

Sipilän mielestä työn verotuksen alentaminen on hyvä tavoite, jos siihen olisi varaa. Yleisen veroasteen alentamiseen ei ole mahdollisuuksia tilanteessa, jossa alijäämä on tänäkin vuonna 6,5 miljardia euroa. Sipilän mukaan seuraavalle vaalikaudelle hyvä tavoite voisi olla, ettei bruttoveroaste nousisi.

Soini ja Rinne eivät myöskään luvanneet veronalennuksia. Heidän mielestään suurimmissa tuloluokissa on varaa maksaa veroja.

Stubb jäi yksin myös arvostellessaan voimakkaasti suomalaista konsensusta eli yhdessä päättämisen mallia. Hänen mielestään konsensus on menneen ajan päätöksentekomalli, jossa asioista päätetään salaa kabineteissa.

Kokoomuksen puheenjohtajan, pääministeri Alexander Stubbin mielestä konsensus on vanhanaikaista.

Suuret rakenneuudistukset ovat Stubbin mielestä jääneet työmarkkinajärjestöjen panttivangeiksi. Esimerkkinä Stubb mainitsi eläkeuudistuksen, joka syntyi aivan liian myöhään.

Rinteen mielestä Stubb ei tunne konsensuksen piirteitä ollenkaan. Rinne muistutti aiheellisesti, että yhteisesti sopiminen on ollut Suomen voimavara vuosikymmeniä.

Sipilän mielestä eläkeuudistuksen syntyminen osoitti, että yhdessä sopimalla saadaan asioita aikaiseksi. Maan hallituksen ei kuitenkaan saa olla kolmikannassa äänetön yhtiömies.

Soinin mukaan vaaleilla valittu päätöksentekijä ei voi olla katsomossa, kun korporaatiot päättävät. Viisas päättäjä ottaa kuitenkin muut yhteiskunnan osatekijät huomioon.

Stubb näyttää haluavan haastaa muiden puolueiden puheenjohtaja räväkällä esiintymisellään.

Jotakin hänen on tehtäväkin, koska Yleisradion eilen torstaina julkistaman mielipidetutkimuksen mukaan kokoomus on vasta kolmanneksi suosituin puolue. Stubbin puoli vuotta kestäneen puheenjohtajuuden aikana kokoomuksen gallupkannatuksesta on hävinnyt viidesosa.

Räväkällä esiintymisellään Stubb kyllä erottuu muista puoluejohtajista, mutta samalla hän saattaa maalata itsensä ja puolueensa tulevia hallitusneuvotteluja ajatellen nurkkaan.

Kokoomuksen gallupkannatuksesta on hävinnyt neljännes.

VIERASYLIÖ

Yritykset kasvun kynnyksellä

Kun talous matelee, kuulostaa yritysten kasvusta puhuja kuulostaa helposti toiveajattelijalta. Silti kasvuyrityksiä löytyy myös vaikeina aikoina.

Miksi yksi kasvaa ja toinen ei? Yrityksen kasvua ei ole pystytty suoraan ennustamaan tutkimuksen keinoin sen enempää Suomessa kuin maailmallakaan. Kasvu ei ole kiinni mistään yksittäisestä seikasta tai ominaisuudesta.

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa on 2000-luvun alusta lähtien tutkittu eteläpohjalaisten yritysten kasvua. Vuosituhannen alun kasvuyrityksille suunnattu seurantatutkimus kertoo, että kasvu ruokkii kasvua.

Eniten kasvaneita yrityksiä löytyy mikroyritysluokan yläpäästä: kolme neljäsosaa 5–9 henkeä työllistävistä yrityksistä kasvoi seurantakaudella. Vähiten kasvuyrityksiä puolestaan löytyi pienten alle viiden hengen yritysten joukosta.

Suurinta kasvupotentiaali on siis kasvun alkuun päässeillä mikroyrityksillä, jotka ovat jo ylittäneet kynnyksen työllistää useita työtekijöitä. Kun alkuun on päästy, ei kasvua nähdä enää peikkona.

Tähän on hyvä syy. Kasvu ja taloudellinen menestyminen näyttävät kulkevan käsi kädessä.

Seurantatutkimuksen aineistossa vahvin kasvua selittävä tekijä oli menestyminen, jolla viitataan paitsi liiketoiminnan laadulliseen kehittymiseen myös taloudellista tulokseen. Hyvään tulokseen tähdätessään yrittäjä siis osuu todennäköisemmin myös yhteiskunnan kannalta toivottavalle kasvuuralle.

Tiedolla menestykseen

Jos yrityksen menestyminen selittää sen kasvua, mikä sitten selittää menestymistä?

Yhtä oikeaa reseptiä ei ole, mutta seurantatutkimuksen mukaan vahva kosketus markkinoihin ja panostukset uuden kehittämiseen ovat tärkeitä. Merkittävin yksittäinen selittävä tekijä oli kuitenkin tiedolla johtaminen. Laajaan tietopohjaan ja systemaattiseen seurantaan perustuva johtaminen tuottaa tulosta.

Menestyvä yritys kerää tietoa sekä sisältä että ulkoa.

Kuulostaa itsestään selvyydeltä, että oman talouden tunnuslukujen on oltava systemaattisessa seurannassa, mutta käytännössä yritysten valveutuneisuudessa on suuria eroja.

Jokainen yritys toki miettii kohdallaan, mitkä luvut ovat tärkeimpiä ja mikä on järkevä seurannan taso. Kriittisimpiä lukuja, kuten myyntiä, saatetaan tutkailla päivittäin, toisilla riittää kuukausittainen raportointi. Henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja voidaan tarkastella vuosittain.

Oleellista on, että yrityksen ohjausjärjestelmien tuottama tieto kyetään hyödyntämään päätöksenteossa.

Tärkeää on myös ulkoa tuleva tieto.

Perinteisten asiakkuuksienhallinnan tietojen lisäksi menestyvä yritys panostaa asiakkaiden käyttäytymisen ja arvostuksien muutosten seuraamiseen. Lisäksi on pyrittävä hallitsemaan hajanaisempaa ja vaikeammin tavoitettavaa tietoa teknologian kehityksestä, kilpailijoiden toimintatavoista ja toimintaympäristön muutoksista.

Johdonmukaista kehittämistä

Saako yrityksen siis menestymään ja kasvamaan mittaamalla ja seuraamalla? Niinkin voisi kasvuyritysten seurantutkimuksesta päätellä. Mutta yhteys ei ole välttämättä yksisuuntainen. Johtamisessa käytetyn informaation laajuus kertoo paljon siitä, miten yritystä ylipäänsä luotsataan.

Systemaattinen tiedon hyödyntäminen ei ainoastaan paranna päätöksenteon edellytyksiä – se osoittaa, että liiketoiminta ylipäätään on suunnitelmallista ja sen kehittäminen johdonmukaista.

Tiedolla johtamiseen liittyy myös valmius kuunnella erilaisia näkemyksiä.

Tutkimusaineistossa todettiin, että hallitus- ja johtoryhmätyöskentelyllä on positiivinen yhteys menestykseen. Myös ulkopuolista asiantuntemusta kannattaa hakea monipuolisesti; esimerkiksi tärkeät asiakkaat ovat usein tärkeitä kumppaneita myös tuotekehityksessä.

Kasvuyrityksiä löytyy myös vaikeina aikoina.

Hyödyt irti muutoksesta

Liiketoimintaympäristö muuttuu yhä nopeammalla sykkeellä. Teknologian kehitys nopeuttaa ja syventää muutossyklejä. Yritysten on pärjätäkseen kyettävä ottamaan hyödyt irti muutoksesta.

Suomen talous on myös integroitunut globaaleihin trendeihin vahvemmin kuin viime vuosituhannella. Edes kotimarkkinoilla toimivat yritykset eivät ole enää suojassa kansainväliseltä kilpailulta, kuten verkkokauppojen ahdistamien kivijalkamyymälöiden tilanne todistaa.

Toimintaympäristön jatkuva myllerrys muuttaa myös kasvun ehtoja.

Kun yritys toimii ennustettavassa tilanteessa, on suunnitelmallinen kasvu mahdollista. Epävakaa ympäristö haastaa perinteisen kasvumallin. Nopeasti muuttuvissa oloissa orgaaninen kasvu edellyttää entistä yrittäjämäisempää otetta.

Suunnitelmallisen kasvun rinnalle nousee kyky reagoida mahdollisuuksiin. Kasvavan yrityksen suuri sisäinen haaste onkin yrittäjämäisen otteen säilyttäminen samalla kun kehitetään tietoon perustuvaa johtamista.

Yritysten kasvusta toiminnan kasvuun

Jatkuvan ja nopean muutoksen oloissa myös kasvun muotoja on tarkasteltava kriittisesti.

Liikevaihdon vähittäinen kasvattaminen ja lisähenkilöstön palkkaaminen ovat edelleen kasvun perusilmentymiä, mutta liiketoiminnan kapasiteetin kasvattaminen yritys- tai liiketoimintaostoin nousee yhä useammin vaihtoehdoksi.

Kapasiteettia voidaan kasvattaa myös kumppaniverkostoja hyödyntämällä.

Päättäjät ovat perinteisesti toivoneet yrityksiltä nimenomaan työllisyyden parantamista henkilöstömäärää kasvattamalla. Turbulentissa ympäristössä on kuitenkin voitava tarkastella kasvua myös arvoketjujen tasolla.

Nopea kasvu saattaa tulevaisuudessa olla entistä useammin yritysverkostojen kasvua, jossa riskiä jaetaan, ja nopea sopeutuminen yksittäisen yrityksen näkökulmasta on mahdollista.

Kasvu monimuotoistuu, joten kasvun mittareidenkin on muututtava.

ANMARI VILJAMAA
ELINA VARAMÄKI
KIRSTI SORAMA
Kirjoittajat ovat kauppatieteiden tohtoreita Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.

PÄIVÄN KUVA

SINIKKA KUJALA

Heitä jo lumipallo!

Staffordshirenbullterrieri Hertta nauttii täysin siemauksin lumesta, lumitöistä ja lumileikeistä Ahmaksen kylässä Utajärvellä.

Typerää aktivismia

Asiaansa voi Suomessa edistää monella tapaa. Suvaitsevainen lainsäädäntö ja laaja sananvapaus takaavat erilaisille aktivisteille mittavan kirjon myös laillisia keinoja kertoa mielipiteistään.

Kaikille lain rajat eivät riitä. Aktivismin äärilaidalla oma asia koetaan välillä niin oikeaksi, että tarkoitus pyhittää keinot.

Lainrajoja rikkova aktivismi on liittynyt Suomessa viime vuosina usein kotieläintuotantoon. Erityisesti turkistarhoilla, mutta myös muilla kotieläintiloilla on törmätty luvattomiin liikkujiin ja myös ilkivaltaan.

Sunnuntain vastaisena yönä tunkeutujat iskivät lounaissuomalaiseen sikalaan sekä keskisuomalaiselle karjatilalle Laukaassa (MT ja KSML 28.1.). Molemmissa tapauksissa vierailut tallentuivat valvontakameran kuviin.

Lounais-Suomessa tunkeutujat olivat hakemassa sikalaan aiemmin piilottamaansa kameraa. Laukaassa kyse oli ilmeisesti aktivistien tiedusteluretkestä.

Paitsi laitonta, aktivistien toiminta oli molemmissa tapauksissa täysin turhaa. Molemmat tilat olisivat mielellään päästäneet kenet tahansa kiinnostuneen tutustumaan tuotantoonsa.

Öinen hiippailu kotieläintiloilla edustaa typerää aktivismia. Tunkeutujat tietenkin häiritsevät eläimiä, mutta erityinen vaara ovat tarttuvat eläintaudit, joita normaalioloissa osataan Suomessa torjua tehokkaasti.

Laittomalla toiminnalla voi olla kalliit seuraukset. Laittomuuksiin puuttuminen kuuluu oikeusvaltiossa viranomaisten tehtäviin.

Tuottajien turvattomuutta lisää, että poliisin palvelut on maaseudulta riisuttu olemattomiin. Kun laki ei turvaa, sen kunnioitus voi horjua myös tuottajien osalta.

KOLUMNI: AIMO VAINIO

Gm-viljelyn kuolema

Paljon on kahvia ja kokouspullaa kulunut, ennen kuin Euroopan parlamentti vihdoin sai päätettyä gm-viljelyn säännöistä jäsenmaissa.

Viisivuotinen saaga päättyi ratkaisuun: Jäsenmaat saavat kieltää muuntogeenisten kasvien viljelyn omassa maassaan.

Ne eivät kuitenkaan saa kieltää kaikkea, vaan jokainen EU:n tasolla hyväksytty kasvi pitää kieltää erikseen.

Päätöstä kritisoivien mielestä uusien gm-lajikkeiden hyväksyminen markkinoille helpottuu. Perustelu on jotakuinkin, että jos voi kieltää viljelyn omassa maassa, ei sitä viitsi vastustaa niin tarmokkaasti EU:n tasolla.

Epäilenpä, että hyväksymisen vastustaminen kuitenkin jatkuu entisellään.

Euroopan siementeollisuuden edustajan ESA:n pääsihteeri Garlich von Essen vastasikin kriitikoille osuvasti:

”Tuskin on poliittisesti järkevää gm-viljelyn kieltäneen maan ministerin palata kotimaahan ja sanoa: Hei, sallin juuri gm-lajikkeen EU:ssa.”

Kieltopäätöksen hieromisen aikana

EU:n suhtautuminen gm-viljelyyn on ollut omituinen sekoitus tiedettä ja politiikkaa.

Jos koepellot tuhotaan, eikä hyväksymisputki tuota uusia kasveja markkinoille, missä on bisnes.

aimo.vainio@maaseuduntulevaisuus.fi

Periaatteessa lajikkeen pitäisi olla sallittu kaikkialla EU:ssa, jos ruokaturvallisuusviranomainen EFSA tieteellisesti toteaa sen turvalliseksi.

Lopulliseen hyväksymiseen on EFSA:n lisäksi kuitenkin tarvittu vielä jäsenmaiden määräenemmistö.

Jäsenmaat ovat huolehtineet, että hyväksyntää ei tipu. Niinpä yhtään kasvia ei ole kymmeneen vuoteen hyväksytty.

Kaiken lisäksi jäsenmaat ovat myös omin päin kieltäneet gm-viljelyn jo ennen viime viikon päätöstä, vaikka niin ei olisi saanut tehdä. Komissio ei siihen ole kuitenkaan puuttunut.

Yhdestä lajikkeesta on riidelty oikeudessa, mutta oikeuden päätös on vaiettu kuoliaaksi.

Samaan aikaan kun sekava poliittinen pyörä on pyörinyt viisi vuotta, kehitys on toisaalla jäänyt vähälle huomiolle.

Gm-firmat kyllästyivät odottamaan. Suurin ja tunnetuin Euroopan hylänneistä kasvitekniikkafirmoista on amerikkalainen Monsanto.

Mutta lähteneitä on muitakin. Esimerkiksi Basf lopetti tärkkelysperunan Amfloran myymisen Euroopassa vuonna 2012.

Von Essen puki tunnot sanoiksi.

”Jos koepellot tuhotaan, eikä hyväksymisputki tuota uusia kasveja markkinoille, missä on bisnes. Suuri osa yrityksistä on lähtenyt Euroopasta.”

Ilman kenttäkokeita kehittäminen kaupalliseksi lajikkeeksi ei onnistu.

Hienoa, että nyt on lopullinen päätös gm-viljelystä. Ainoa vaan, että kuuden vuoden jälkeen käytäntö pysyy samana kuin ennenkin.

Tosin sinä aikana ne, keiden toimintaan laki yrittää puuttua ovat kadonneet.

Mutta kahvinjuonti ei lopu tähän. Komissio aloittaa gm-politiikan kokonaistarkastelun toukokuussa.

Von Essen ihmettelee, mitä siellä mahdetaan tarkastella.

”Viljelystä juuri päätettiin ja gm-rehun tuomiseen puuttuminen olisi WTO-sopimusten vastaista. Jäljelle jää vain pakkausmerkinnät.”

Suomen osalta viljelyn kokonaistarkastelu on helppo. Täytyy vain tarkastaa, onko hyväksyttyjen listalle tulossa joitain Suomessa selviytyviä lajikkeita.

Ei ole, tarkastelu tehty. Ei kestänyt viittä vuotta, mutta kahvikupin ehdin selvitellessä juoda puoleen väliin.

LEHTIKATSAUS

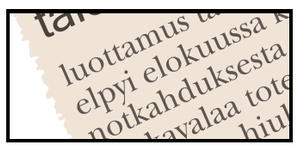

Alkutuottaja heikoin lenkki

Satakunnan Kansa näkee sokeriteollisuuden ja juurikkaan viljelijöiden hintakiistan tyypilliseksi koko alkutuotantoa koskien.

”Alkutuottaja on ruokaketjun hinnoittelussa heikoin lenkki, jota painostetaan kiristämään vyötään milloin milläkin perusteilla.

Myös kauppojen ruoka-ale kouraisee viljelijöitä. Monet tuottajahinnat laskivat jo viime vuonna.

Maailmanmarkkinoita painavat taantuma, Venäjän asettamat tuontikiellot ja Kiinan odotettua heikompi kysyntä.

Valiolaiset osuuskunnat pudottavat maidon tuottajahintaa helmikuun alussa peräti noin viisi senttiä litralta eli 12,5 prosenttia. Satamaito joutuu laskemaan omia tuottajahintojaan Valion perässä.

Kaupan on helppo painostaa meijereitä, koska maitotuotteiden tarjonta on nyt runsasta. Tuottajien itsensä hallinnoimat meijerit taistelevat vereslihalla paikasta kauppojen hyllyillä.”

Vastuu myös vanhemmilla

Kaleva pitää hälyttävänä opettajien kokemaa väkivaltaa. Kyse on ammatista, jossa tehdään työtä tavallisten nuorten kanssa.

”Koulut ja päiväkodit eivät ole erillään muusta yhteiskunnasta. Monen perheen elämässä on vaikeuksia, jotka heijastuvat myös lasten ja nuorten käytökseen. Yksilöllisyyden korostus ja vapauden arvostus ovat korostuneet. Opettajien auktoriteetti kyseenalaistetaan yhä useammin.

Ennen vanhemmat olivat opettajien kanssa kasvattajina samassa rintamassa, nykyään yhä useammin sen eri puolilla. Tavatonta ei ole, että vanhemmat palkkaavat kasvatuskeskusteluihin jo juristin avukseen.

Työterveyslaitos ja OAJ ovat etsineet työkaluja väkivallasta ilmoittamiseen ja siihen puuttumiseen. Koulujen väkivalta on kuitenkin niin suuri ongelma, että muidenkin pitää herätä etsimään ratkaisuja. Se tarkoittaa myös lasten vanhempia.”

Byrokratialla normitalkoisiin

Aamulehti varoittaa käymästä byrokratian kimppuun uudella byrokratialla.

”Poliittiset vaikuttajat ovat nyt innostuneet joukolla ja tunteella normien purkamisesta. Useat ovat laatineet listoja turhista säännöistä.

Työryhmä hanketta varten on jo koottu ja jatkossa suunnitellaan kokoomuslaisen ympäristöministerin Sanni Grahn-Laasosen johdolla uutta elintä puuttumaan sääntelyyn jo ennalta.

Kuulostaa kovasti, anteeksi vain, sääntelyltä ja byrokratialta.

Purkamisesta innostuneiden kannattaisi muistaa aina EU:n ja käyrien kurkkujen tapaus. Kurkkudirektiivistä tuli Tanskassa EU-vastustajien lempiesimerkki turhasta sääntelystä. Kunnes selvisi, että direktiivi oli laadittu kurkuntuottajien helpottamiseksi – ja nimenomaan tanskalaisten toiveesta.”